

PROGRAM DEVETLETNE OSNOVNE ŠOLE

Učni načrt za izbirni predmet

R U Š Č I N A

7. razred: 70 ur
8. razred: 70 ur
9. razred: 64 ur

Učni načrt je pripravila Razširjena predmetna skupina za ruščino:

- Janja Urbas, spec. lekt., Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
- Ines Vozelj, prof., Gimnazija Poljane

VSEBINA

- 1. OPREDELITEV PREDMETA**
- 2. SPLOŠNI CILJI PREDMETA**
- 3. OPERATIVNI CILJI IN PROGRAM ZA 7., 8., IN 9. RAZRED**
 - 3.1. Program za sedmi razred**
 - 3.2. Program za osmi razred**
 - 3.3. Program za deveti razred**
- 4. STANDARDI ZNANJA**
 - 4.1. Temeljni in minimalni standardi za 7. razred**
 - 4.2. Temeljni in minimalni standardi za 8. razred**
 - 4.3. Temeljni in minimalni standardi za 9. razred**
- 5. PRILOGA**
 - 5.1. Specialnodidaktična priporočila**
 - 5.2. Didaktična priporočila po sestavinah pouka**
 - Slušno razumevanje
 - Ustno sporočanje in sporazumevanje
 - Bralno razumevanje
 - Pisno sporočanje
 - 5.2. Medpredmetne povezave**
 - 5.3. Preverjanje in ocenjevanje znanja**
 - 5.4. Literatura**
 - Učbeniki in pripomočki za učence
 - Literatura za izvajalce
 - Viri za izdelavo učnega načrta

1. OPREDELITEV PREDMETA

Učenje tujih jezikov postaja vsakdanja potreba vseh narodov. Živimo v času velikih političnih in gospodarskih sprememb, ko se svet odpira in združuje, meje med posameznimi državami postajajo vse manj pomembne, dobro znanje tujih jezikov pa poleg splošne izobrazbe omogoča predvsem učinkovitejše sporazumevanje.

S tem premikom sta se bistveno spremenila tudi položaj in vloga ruskega jezika v Evropi. Ruščina si v zadnjih letih že utira pot v srednje šole po Sloveniji, smotno pa bi bilo, da bi se kot izbirni predmet uveljavila tudi v osnovni šoli.

Slovenski gospodarstveniki so že zdavnaj spoznali pomen znanja ruščine za uspešnejše ekonomsko povezovanje in sodelovanje z državami bivše Sovjetske zveze, žal pa šolski sistem le s težavo sledi potrebam družbe in novim smernicam v učenju ruščine.

Zanimivo je, da si ruščina utira pot v šolski sistem v obratni smeri kot drugi tuji jeziki. Največje povpraševanje po ruščini je pri ljudeh, ki so že končali formalno izobrazbo in so se primorani zaradi potrebe dodatno izobraževati. Študenti na fakulteti se množično vpisujejo na študij ruščine, prav tako se večja zanimanje v gimnazijah, v osnovnih šolah pa je doslej ni bilo mogoče ponuditi, čeprav bi bilo za zagotovitev kontinuitete v učenju jezika smiselno začeti prav tu. To je tudi smoter izdelave učnega načrta.

Nenazadnje je ruščina slovanski jezik, ki ga govori približno 200 milijonov ljudi, jezik z bogato kulturno tradicijo, jezik, v katerem so napisana največja dela svetovne klasike.

Za učenje ruščine kot obveznega izbirnega predmeta se lahko odločijo učenci, ki so s tem izbrali učenje že drugega tujega jezika.

Ruščina je v osnovni šole triletni predmet, ki se izvaja dve uri tedensko, skupno 204 ure. Učenec lahko po enem ali dveh letih izstopi iz programa. Z učenjem ruščine lahko začne tudi v 8. ali 9. razredu, če ima ustrezno predznanje.

2. SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Načrt želi uvrstiti ruščino kot izbirni tuji jezik v slovenski osnovnošolski program in ji s tem zagotoviti enakopraven položaj med drugimi tujimi jeziki.

Pri pouku ruščine želimo doseči naslednje vzgojno-izobraževalne cilje:

- usposobiti učence za **tekoče sporazumevanje** v ruščini z razvijanjem vseh **jezikovnih sposobnosti** (ustnega in pisnega sporočanja ter bralnega in slušnega razumevanja). To pomeni, da znajo pri pouku in v vsakdanjem življenju željam in okoliščinam primerno uporabljati tuj jezik;
- posebno pozornost nameniti spoznavanju socialnih in kulturoloških norm, ki pogojujejo jezikovno rabo in učencu omogočajo, da se ustrezno odziva v konkretnih govornih situacijah;
- posredovati avtentično podobo ruske zgodovine, poudarjati vrednost ljudskega izročila, pomen ruskih klasikov v svetovnem merilu ter omogočiti spoznavanje načina življenja in miselnost mladih v današnji Rusiji in tako razvijati medkulturno zavest, spoštovanje in strpnost;
- razvijati dobre delovne navade in sistematičen, pozitiven odnos do znanja in učenja ruščine;
- pripraviti učenca na samostojno učenje in vključitev v srednješolski program ter druge oblike formalnega in neformalnega izobraževanja in ga navajati na kritično vrednotenje svojega in tujega dela;
- krepiti vedoželjnost kot motiv za pridobivanje novega znanja in novih spretnosti.

3. OPERATIVNI CILJI IN PROGRAM ZA 7., 8., IN 9. RAZRED

3.1. PROGRAM ZA SEDMI RAZRED

| Operativni cilji | Teme in besedišče | Raba slovničnih struktur, vezanih na Teme (vzorčni pr.) | Komunikacijske funkcije |
|---|---|--|--|
| <p>Učenci naj bi:</p> <p>Slušno razumevanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumeli izjave učitelja in pogovor v razredu - prepoznali in razumeli tuj govor v resničnih gov. situacijah (radijske in TV oddaje, pogovor na ulici, želez. postaji...) - razumeli preprosto krajše avtentično besedilo <p>Bralno razumevanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumeli napise, navodila in opozorila - razumeli kratka besedila (dialoge), sestavljena iz znanih jezikovnih informacij <p>Ustno sporočanje in sporazumevnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znali vzpostaviti stike in sodelovati v pogovoru - postavljali vpraš. in nanja odgovarjali - znali govoriti o sebi - poznali in pravilno rabili komunikacijske funkcije - znali recitirati in peti pesmi <p>Pisno sporočanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znali reševati pisne naloge - znali pisati po nareku - znali napisati krajše besedilo | <p>Pisava in pravopis</p> <p>Seznanitev</p> <p>Prostor in čas (dnevi, meseci, letni časi)</p> <p>Družina</p> <p>Poklici</p> <p>Narodi in jeziki</p> <p>Kaj se dogaja okrog nas (Кто что делает, кто что любит/хочет / должен / может делать?)</p> <p>Mesto in vas</p> | <p>Glagol: e-jevška in i-jevška spregatev posebnosti: жить, любить, хотеть; povratni glagoli: находиться, учиться. Pomenska razlika gl. делать / работать. Preteklik.</p> <p>Samostalnik: <u>spol, število</u> (ednina in množina) <u>sklon</u> rodilnik (samo ednina) tožilnik, mestnik</p> <p>Predlog: о, на, в, из/с, у, от-до, для</p> <p>Zaimek: Sklanjatev osebnih, svojilnih in vprašalnih zaimkov. Kazalni zaimki.</p> <p>Števnik: Glavni števniki do 100.</p> <p>Pridevnik: Spol, število. Trda in mehka osnova.</p> <p>Prislovi na –o in –i Хорошо; по-русски</p> <p>Skladnja: Odvisniki -что; потому что -когда</p> | <p>Nekoga pozdraviti, ga ogovoriti in se posloviti.</p> <p>Seznaniti se (z / brez posrednika).</p> <p>Predstaviti sebe in druge.</p> <p>Posredovati podatke o sebi in drugih.</p> <p>Vljudnostne fraze pri srečanju.</p> <p>Poizvedovati in povpraševati po informacijah.</p> <p>Izražati željo in namen.</p> <p>Zahvaliti se.</p> |

3.2. PROGRAM ZA OSMI RAZRED

| Operativni cilji | Teme in besedišče | Raba slovnčnih struktur, vezanih na teme (vzorčni pr.) | Komunikacijske funkcije |
|--|--|---|--|
| <p>Učenci naj bi:</p> <p>Slušno razumevanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumeli učiteljeva navodila in pogovor v razredu - ločevali posamezne glasove, intonacijo in hitrost govora - razumeli tuj govor v avtentičnih situacijah - razumeli poslušano besedilo <p>Bralno razumevanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumeli kratka sporočila - znali v besedilu poiskati ključne informacije - razumeli enostavna besedila - razumeli pesmi, šale in uganke <p>Ustno sporočanje in sporazumevnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sodelovali v pogovoru z učiteljem in sošolci - ustrezno reagirali glede na situacijo in govorni položaj - poznali in pravilno rabili komunikacijske funkcije - znali pravilno ubesediti svoje misli (izgovorjava, naglas) ter povzeti krajše besedilo <p>Pisno sporočanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znali napisati besedilo različnih zvrsti (razglednica) - znali napisati obnovo besedila | <p>Prostor in čas (datum, teden, mesec, leto, ura)</p> <p>Moj dom</p> <p>Izleti, potovanja</p> <p>Prosti čas</p> <p>Hobiji</p> <p>Moj dan</p> <p>Hrana</p> <p>Nakupovanje hrane</p> <p>Naročanje hrane v restavraciji</p> | <p>Glagol - posebnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рисовать, - танцевать... - вставать-встать - есть – съест - пить – выпить <p>Glagoli premikanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ехать(по-, при-, у-) - идти (по-, при-, у-) <p>Povratni glagoli:</p> <ul style="list-style-type: none"> - увлекаться - заниматься - интересоваться - одеваться - умываться <p>Soglasniške premene v glagolski osnovi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - показать (я покажу) - купить (я куплю) <p>Prihodnjik</p> <p>Samostalnik: sklon</p> <ul style="list-style-type: none"> - dajalnik (raba: нравиться) - orodnik (raba: быть, работать, стать) - rodilnik množine <p>Predlog:</p> <p>Рядом с, между, над, под, за, перед, к, по</p> <p>Zaimek: sklanjatev nikalnih in kazalnih zaimkov.</p> <p>Pridevnik: celotna sklanjatev pridevnika.</p> <p>Števnik: Vrstilni števnik do 100.</p> <p>Skladnja: vzročni in prilastkov odvisnik</p> | <p>Sprejeti in zavrniti ponudbo in vabilo.</p> <p>Dati pobudo za skupne aktivnosti.</p> <p>Povpraševati po izvedljivosti nekega dejanja oz. pripravljenosti sogovorca, da ga izvrši.</p> <p>Poročati in pripovedovati o dogodkih.</p> <p>Opravičiti se, oz. sprejeti in zavrniti opravičilo.</p> <p>Opisovati vsakodnevna opravila.</p> <p>Vprašati po ceni in na vprašanje odgovoriti.</p> <p>Nekomu svetovati.</p> |

3.3. PROGRAM ZA DEVETI RAZRED

| Operativni cilji | Teme in besedišče | Raba slovnčnih struktur, vezanih na teme (vzorčni pr.) | Komunikacijske funkcije |
|---|---|---|--|
| <p>Učenci naj bi:</p> <p>Slušno razumevanje: - v poslušanem besedilu razbrali ključne informacije - razumeli bistvo poslušanega besedila, ki vsebuje neznane informacije - razumeli tuj govor v situacijah, kjer je prisoten hrup</p> <p>Bralno razumevanje: - razumeli besedila različnih zvrsti - znali v besedilu samostojno poiskati informacije - samostojno brali (tudi s pomočjo slovarja)</p> <p>Ustno sporočanje in sporazumevanje: - znali izražati predloge, pobude, prošnje... - znali dajati samostojne izjave - znali opisovati ljudi in dogodke - poznali neverbalna sredstva sporazumevanja</p> <p>Pisno sporočanje: - znali preoblikovati besedilo - napisali pismo z osebno vsebino - napisali vodeno besedilo z iztočnico - napisali krajše samostojno besedilo na teme iz vsakdanjega življenja</p> | <p>Deli telesa</p> <p>Zunanost človeka</p> <p>Značaj človeka</p> <p>Zdravje in počutje</p> <p>Šport</p> <p>Obleka in obutev</p> <p>Nakupovanje</p> | <p>Glagol: Rekcija. - ходить в чём - носить что - выглядеть как - болеть чем - болеть у кого / что - играть во что - кататься на чём - бегать - плавать - умереть от чего</p> <p>Velelnik.</p> <p>Samostalnik: Ponovitev vseh sklanjatvenih tipov s poudarkom na tretji sklanjatvi. - жизнь - болезнь - часть - грудь - боль</p> <p>Predlog: - из-за чего - благодаря чему - лекарство от чего</p> <p>Zaimek: Nedoločni zaimki - что-нибудь - что-то</p> <p>Pridevnik: Primernik in sestavljen presežnik</p> <p>Skladnja: odvisniki - поговорный (если) - одисный говор (...ли)</p> | <p>Pohvaliti in narediti poklon.</p> <p>Izražati sočutje in tolažbo.</p> <p>Strinjati se oz. ne strinjati se z mnenjem sogovorca.</p> <p>Prositi in odgovoriti na prošnjo drugih.</p> <p>Izražati zadovoljstvo in nezadovoljstvo.</p> <p>Ponuditi pomoč ter ponudbo sprejeti oz. zavrniti.</p> |

4. STANDARDI ZNANJA

Minimalni standardi znanja so osenčeni. Ta znanja so pogoj za napredovanje v višji razred. Če učenec začne z učenjem ruščine v 8. razredu, mora poznati minimum, ki je predpisan v tem učnem načrtu. Ostala temeljna znanja mora učenec usvojiti v naslednjem razredu.

4.1. TEMELJNI IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA ZA 7. RAZRED

Učenci:

- usvojijo **cirilico**, spoznajo njen izvor in se naučijo osnovnih pravopisnih pravil;
- poznajo glavne **razlike med slovenskim in ruskim glasovnim in naglasnim sistemom** s poudarkom na mehkih in trdih soglasnikih, redukciji nenaglašanih samoglasnikov (akanje in ikanje), asimilaciji po zvonečnosti in nezvonečnosti in stavčni intonaciji;
- se naučijo pravilno **izgovarjati ruske glasove**;
- usvojijo osnovne **oblikoslovne značilnosti besednih vrst**:
 - spol, število in sklon samostalnika,
 - 2 glagolski paradigmi (e-jevska in i-jevska),
 - značilnosti spreganja povratnih glagolov,
 - tvorbo in rabo sedanjika in preteklika,
 - poznajo in znajo uporabljati glavne števnike,
 - znajo uporabljati predloge, vezane na prislovna določila časa in kraja,
 - znajo sklanjati osebne, svojilne in vprašalne zaimke in se seznanijo z rabo kazalnih,
 - spoznajo oblikoslovne značilnosti ruskega pridevnika v imenovalniku (trda in mehka osnova), tvorbo oblik vseh spolov in obeh števil,
 - poznajo osnovne oblikoslovne razlike med ruščino in slovenščino;
- spoznajo osnovne značilnosti **ruske skladnje** v primerjavi s slovensko:
 - struktura prostega stavka (v sedanjiku ni pomožnega glagola »biti«),
 - struktura zloženega stavka (osebkov, povedkov in predmetni odvisnik z veznikom «что», prislovni odvisnik vzroka z veznikom «потому что»);
- usvojijo **besedišče**, vezano na obravnavane teme iz vsakdanjega življenja:
 - predstavljanje sebe in drugih,
 - družina, sorodniki in prijatelji,
 - poklici,
 - jeziki in narodnosti,
 - mesto in vas (kaj se dogaja okrog nas),
 - prostor in čas (dnevi, meseci in letni časi);
- usvojijo osnovne **komunikacijske funkcije**:
 - vzpostaviti stike in jih nadaljevati,
 - predstaviti sebe in druge,

- razumeti sogovornika in se vključiti v pogovor,
- razumeti tuj govor in prebrano krajše besedilo,
- poizvedovati in povpraševati po informacijah,
- izražati željo in namen.

4.2. TEMELJNI IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA ZA 8. RAZRED

Učenci:

- utrdijo usvojena **pravopisna pravila**, zapisujejo ruske glasove, znajo pisati po nareku in samostojno;
- znajo pravilno **izgovarjati ruske glasove**, ki jih slovenščina ne pozna (parni in neparni mehki in trdi soglasniki); naučijo se uporabljati stavčno intonacijo in logični naglas;
- usvojijo **oblikoslovne značilnosti besednih vrst**:
 - poznavanje in raba sklonov samostalnika (dajalnik, orodnik).
 - posebnosti v spreganju glagolov (glagoli s pripono –ова, - ва),
 - glagoli premikanja s predponami (по-, при, у - /- идти, -ехать),
 - spregatev povratnih glagolov, vezanih na obravnavane teme,
 - soglasniške premene v sedanjiški osnovi,
 - tvorba in raba prihodnjika (sestavljena in nesestavljena oblika),
 - poznavanje in raba vrstilnih števnikov,
 - raba predlogov, vezanih na prislovna določila časa in kraja,
 - sklanjatev kazalnih in nikalnih zaimkov,
 - celotna sklanjatev pridevnika;
- spoznajo osnovne **značilnosti ruske skladnje** v primerjavi s slovensko:
 - prislovni odvisniki vzroka (потому что),
 - prislovni odvisniki posledice (поэтому),
 - prislovni odvisniki namena (чтобы);
- usvojijo **besedišče**, vezano na obravnavane teme:
 - opis običajnega dneva,
 - preživljanje prostega časa, hobiji,
 - izleti in potovanja,
 - dom (stanovanje in hiša),
 - vrste hrane in nakupovanje,
 - poznavanje tipičnih jedi ruske kuhinje in naročanje v restavraciji;
- usvojijo osnovne **komunikacijske funkcije**:
 - povprašati po datumu in uri in odgovoriti na vprašanje,
 - opisovati vsakodnevna opravila,
 - povabiti prijatelja na obisk (v restavracijo,...) in se na povabilo odzvati,
 - vprašati za mnenje in svetovati,
 - pogovarjati se s sošolci o počitnicah in prostem času,
 - dati pobudo za skupne aktivnosti,
 - opravičiti se za zamudo (nesporazum) in sprejeti opravičilo.

4.3. TEMELJNI IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA ZA 9. RAZRED

Učenci:

- utrdijo **poznavanje ruskega pravopisa**, poznajo razliko med izgovorjavo in etimološkim zapisom;
znajo pravilno uporabljati ločila, predvsem vejico v podredju;
- znajo pravilno **izgovarjati ruske glasove**, ki jih slovenščina ne pozna (parni in neparni mehki in trdi soglasniki);
naučijo se uporabljati stavčno intonacijo in logični naglas;
- usvojijo **oblikoslovne značilnosti besednih vrst**:
 - utrditev vseh sklanjatvenih tipov samostalnikov s poudarkom na 3. sklanjatvi,
 - poznavanje glagolske rekcije,
 - tvorba in raba velelnika,
 - raba predlogov, vezanih na prislovna določila vzroka,
 - raba nedoločnih zaimkov,
 - tvorba in raba primernika in sestavljenega presežnika kakovostnih pridevnikov;
- spoznajo osnovne **značilnosti ruske skladnje** v primerjavi s slovensko:
 - prislovni odvisniki pogoja (если),
 - odvisni govor (ли);
- usvojijo **besedišče**, vezano na obravnavane teme:
 - poimenovanje posameznih delov človeškega telesa,
 - opisovanje zunanosti in značaja človeka,
 - obleka in obutev in nakupovanje,
 - počutje, zdravje in bolezen,
 - šport in igre;
- usvojijo **komunikacijske funkcije**:
 - pohvaliti in narediti poklon,
 - izraziti mnenje o nekom,
 - strinjati se oz. ne strinjati se z mnenjem sogovornika,
 - vprašati po počutju,
 - potožiti se in potolažiti,
 - izraziti zadovoljstvo in nezadovoljstvo.

5. PRILOGA

5.1. SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Osnovno izhodišče sodobne didaktike je, da mora biti **pouk tujega jezika usmerjen na učenca in na proces učenja.**

Pouk moramo načrtovati tako, da učenca maksimalno pritegnemo k sodelovanju, od učitelja, njegove osebnosti, strokovne podkovanosti in ustvarjalnosti pa je odvisno, v kolikšni meri mu bo uspelo takšno motivacijo zbuditi in ohraniti. Pri tem naj mu bodo v pomoč znana **didaktična načela:**

1. Načelo integracije:

Vse jezikovne spretnosti so med seboj povezane in prepletene (razumevanje, govor, branje in pisanje), zato morajo biti aktivnosti pri pouku čim bolj raznolike.

2. Načelo kognitivnosti:

Učenci pri usvajanju novih jezikovnih struktur v okviru svojih zmožnosti iščejo vzroke in posledice, jih povezujejo in prihajajo do sklepov. Naučijo se logično razmišljati in sprejemati informacije.

3. Načelo samostojnosti pri učenju in ustvarjalnosti:

Učitelj z ustrežno izbiro učnih oblik in nalog (individualno delo, delo v dvojicah in skupinah, igranje vlog, igre in tekmovanja) ustvarja primerne razmere za samostojno in skupinsko kreativno reševanje nalog in problemov. Tako poleg boljših rezultatov spodbujamo hkrati tudi večjo samostojnost dijakov.

4. Načelo komunikativnosti:

Učne situacije naj bodo čimbolj podobne življenjskim, saj je praktična uporabnost jezika in eksperimentiranje z njim najmočnejša motivacija za učenje.

Poučevanje slovničnih struktur naj ne bo samostojen učni cilj, temveč sredstvo, s pomočjo katerega lahko učenci samostojno in pravilno izražajo svoje misli in se sporazumevajo v ruščini. Vaje za učenje slovničnih struktur naj bodo smiselne in komunikacijsko naravnane, saj mora znanje slovničnih vzorcev biti tako, da bo učenec avtomatično pravilno rabil tisto strukturo, ki je v določeni situaciji pravilna.

Pri poučevanju novega besedišča prav tako izhajamo iz konkretnih situacij in konteksta (učenci ugotavljajo pomen z ugibanjem, pomagajo si z analogijo, prepoznavanjem neznanega s pomočjo znanega), pri utrjevanju pa so poleg ponavljanja komunikacijskih vzorcev, branja in poslušanja različnih besedil in gledanja videokaset zelo uporabne tudi jezikovne igre, s katerimi učenci znanje novih besed utrjujejo v smiselnih situacijah, ne da bi se tega zavedali. Učenec seveda ne bo aktivno uporabljal vseh besed, ki jih je slišal pri pouku. Pasivni besedni zaklad vključujejo predvsem gradiva, ki so namenjena razvijanju spretnosti razumevanja ustnega in pisnega sporočanja.

5. Multimedijско načelo:

Pouk mora biti organiziran z vsemi sodobnimi pripomočki za celostno usvajanje jezika (avdio in video oprema, slikovno gradivo, grafikoni in tabele).

5.2. DIDAKTIČNA PRIPOROČILA PO SESTAVINAH POUKA

SLUŠNO RAZUMEVANJE

Vaje za slušno razumevanje so namenjene predvsem razvijanju sposobnosti učenca, da razume naravni ruski govor v neposrednem stiku z govorcem oz. v situacijah kot so: poslušanje dialogov, pesmi, radijskih oddaj, ogled risanih in krajših igranih filmov.

Za razvijanje slušnih navad so potrebne zelo pogoste in raznolike vaje. Učenci se morajo navaditi na različne glasove, različno hiter govor in različno vsebino v oblikah sporočanja: v dialogu, monologu, poročilu, igri, pesmi.

Pri izbiri besedil je zelo pomembno, da so avtentična in da motivacijsko ustrezajo učenčevi stopnji.

Na začetni stopnji naj bodo ustna sporočila, ki jih predvajamo, krajša, vsebovati pa morajo že znane oz. utrjene jezikovne strukture in besedišče. Za poslušanje besedila učenca motiviramo z različnimi uvajalnimi vajami: pogovor lahko navežemo na vsebino sporočila, ki ga bodo poslušali, in tako ponovimo težje izraze in fraze. Pomagamo si lahko tudi s slikovnim gradivom, učencem pa predlagamo, da predvajano zgodbo obnovijo. Pri težjih besedilih ključne besede in fraze napišemo na tablo.

Poslušanje besedil na začetni stopnji večkrat ponovimo, poslušanju pa vedno sledi krajši test za preverjanje razumevanja oz. več različnih nalog (kratki odgovori na vprašanja, iskanje pravih rešitev, krajša ustna obnova, i.t.d.). Koristne so tudi vaje, ki jih dijaki delajo med poslušanjem besedila, npr. izpisovanje podatkov, izpolnjevanje tabel....

USTNO SPOROČANJE IN SPORAZUMEVANJE

Da bi se učenec lahko spontano in pravilno sporazumeval v konkretni govorni situaciji, je pri pouku tujega jezika še posebej pomembno sistematično razvijati njegove govorne spretnosti. Za doseg tega cilja ima učitelj na voljo več vaj, ki pa morajo biti smiselne, ustvarjalne in predvsem uporabne:

- urjenje v rabi komunikacijskih funkcij v konkretni situaciji (odzivanje na pozdrav, prošnjo, opravičilo, izražanje soglasja, presenečenja itd.),
- odgovarjanje na vprašanja,
- pogovor in razprava o situacijah in stvareh,
- igranje vlog.

Pri pogovoru in razpravi je zelo pomembno, da učitelj uro vnaprej dobro pripravi, tako da k sodelovanju pritegne kar največ učencev (delo v parih in skupinah). Pomembno je, da učencem da jasna navodila in zglede ter jih nauči tvorno sodelovati pri pogovoru, prisluhniti sogovorniku, jasno izražati svoje misli ter z različnimi tehnikami obvladati nepredvidene situacije in jezikovne težave.

BRALNO RAZUMEVANJE

Z vajami bralnega razumevanja učence naučimo, da v ruščini berejo in razumejo krajša neznana besedila različnih zvrsti. Zato moramo pri izbiri besedil paziti, da bodo dovolj raznolika in zanimiva ter da bodo ustrezala starosti učencev.

Poleg glasnega branja za učiteljem ali magnetofonskim posnetkom učenca urimo tudi v tihem branju.

Pri uvajanju učencev v branje je potrebna stalna učiteljeva pomoč, zato vaje potekajo med poukom vse šolsko leto. S temi vajami pri učencih razvijamo zmožnost globalnega razumevanja in hitrega dojetja napisanega besedila. Taka besedila naj bodo praviloma manj zahtevna kot učbeniška snov, strukture naj bodo znane, nove besede pa je treba uvajati počasi, tako da bo učenec uganil njihov pomen iz sobesedila.

Za preverjanje razumevanja prebranega besedila uporabljamo več vrst vaj:

- vprašanja in odgovori,
- izbira pravih odgovorov.
- ustno ali pisno povzemanje besedila itd.

PISNO SPOROČANJE

Ker je ruska pisava etimološka in ne fonetična, je ves čas učenja potrebno posebno pozornost posvečati pravopisu in pravopisnim vajam. Pravopisno znanje in razumevanje govornega besedila bo zato učitelj utrjeval in preverjal s pogostimi, a zelo kratkimi nareki.

V samostojno pisno izražanje uvajamo učence z vajami, pri katerih najprej odgovarjajo na pripravljena vprašanja, nato povzemajo besedila v obliki krajših obnov, kasneje pa nadaljujejo z ustvarjalnim pisanjem. Svoje misli in ideje se naučijo jasno in logično izražati in povezovati v smiselno celoto, naučiti pa se morajo pisati tudi krajša besedila različnih zvrsti (voščilo, pismo, itd.).

Zelo pomembno je, da učenca za pisni izdelek motiviramo s primerno nalogo, ki ustreza njegovim sposobnostim in interesom.

5.3. MEDPREDMETNE POVEZAVE

Pouk ruščine naj se navezuje na:

- pouk materinščine

Dobro poznavanje maternega jezika učencem zelo olajša razumevanje jezikovnih norm tujega jezika. Ruščina je po svojih morfoloških značilnostih zelo podobna slovenščini (sklanjatev, spregatev, stopnjevanje), veliko besed je skupnega slovanskega izvora, zato je ruščina Slovencu tudi lažje razumljiva.

- pouk književnosti

Po izboru učitelja učenci spoznajo odlomke iz pomembnejših literarnih del, kar jim bo v pomoč tudi pri kasnejšem razumevanju ruske književnosti, s katero se bodo seznanili v okviru srednješolskega programa.

- **pouk zgodovine in zemljepisa**

Učenec mora biti seznanjen z zgodovinskimi in geografskimi dejstvi, da se bo lahko vživel v kulturno okolje govorcev ruskega jezika.

- **glasbena in likovna vzgoja**

V okviru pouka naj učitelj učence seznanj z rusko kulturo, umetnostjo in glasbo.

Priporočljivo je, da učitelj glede na želje in interese učencev najde še druge medpredmetne povezave, tako v okviru programa devetletke, kot tudi drugih izvenšolskih dejavnosti (krožki, tečaji, delavnice, izleti, obisk gledališča, koncerta....).

5.4. PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA

PREVERJANJE ZNANJA

Pri vsaki učni uri, ko ponavljamo snov, preverjamo tudi napredovanje učencev pri učni snovi. Tako učenci dobijo povratno informacijo o tem, kaj so se naučili oz. kaj je potrebno še utrditi, učitelj pa dobi sliko znanja v razredu in ugotovi, kateri učenci potrebujejo dodatne vaje. Odziv učencev tudi učitelju samemu pove, kako uspešen je pri svojem delu, ali uporablja primerne metode in gradivo. Sproti moramo preverjati pravilno izgovorjavo, pravopis, rabo slovničnih struktur in besedišče. Učitelj lahko že med učnim procesom opazuje učence pri delu v dvojicah in skupinah (igranju vlog, poročanju, sodelovanju pri pogovoru in razpravi) in si po vnaprej določenih in znanih merilih zabeleži vtise. Tak način učenja s **pozitivno motivacijo** učence spodbudi, da se brez strahu vključujejo v govorne situacije tudi kasneje v resničnem življenju.

OCENJEVANJE ZNANJA

Preverjanje znanja za oceno naj ne bo le numerično ocenjevanje, ampak naj učence motivira, da se bodo z veseljem učili in snov znali uporabiti v konkretnih situacijah. Tipi nalog morajo biti dobro utrjeni in znani, naloge same pa naj bodo sodobne, praktične in vezane na življenjske situacije. Pri ustnem ocenjevanju naj bodo vprašanja zanimiva, tako da pritegnejo pozornost vseh učencev. Učitelj lahko pri spraševanju simulira situacijo, ki jo zaigra skupina učencev (v trgovini, na ulici, v bolnišnici), komunikacijske funkcije preverja v dialogu, raba slovničnih struktur pa ne sme biti iztrgana iz konteksta.

5.5. LITERATURA

Učbeniki in priročniki za učence

Učbeniki

- По-русски? Пожалуйста! Более 1000 иллюстрированных слов; игры и упражнения, ELI, 1995, Italija

- K. Gogova, R. Lepši, Začínáme s ruštinou, FRAUS, Plzen
- М. Н. Вятютнев, Э. Ю. Сосенко, Горизонт-1, Учебник русского языка, Русский язык, Москва 1983
- М. Н. Вятютнев, М. В. Игнатъева, Горизонт-1, Рабочая тетрадь, Русский язык, Москва 1982
- М. Н. Вятютнев, Н. И. Смирнова, Горизонт 2, Учебник русского языка, Русский язык, Москва 1988

Slovnice

- Franc Jakopin, Slovnica ruskega knjižnega jezika, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1968

Slovarji

- Olga Plotnikova, Jože Sever, Rusko-slovenski in slovensko-ruski slovar, Cankarjeva založba, Ljubljana, Russkij jazyk, Moskva 1990
- Janko Pretnar, Rusko-slovenski slovar, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1986
- В. Томаškova, Н. Žofkova, Obrazkovy rusko-česky slovník, FRAUS, Plzen 1997
- Иллюстрированный словарь, Русский язык, ELI, 1996, Italija

Časopisi in revije

- Давай, ежемесечник на руском языке, ELI, Italija

Literatura za izvajalce

Učbeniki in pripomočki

- Antica Menac, Davajte govorit' i čitat' po-russki 1 - 4, Školska knjiga, Zagreb 1972, 1983
- Vlasta Tomiňsek, Ruska jezikovna vadnica 1 - 3, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1979
- Franc Jakopin, Slovnica ruskega knjižnega jezika, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1968
- И. М. Пулькина, Е. Б. Захава-Некрасова, Учебник русского языка для студентов иностранцев, Издательство "Высшая Школа", Москва 1968

Slovarji

- Olga Plotnikova, Jože Sever, Rusko-slovenski in slovensko-ruski slovar, Cankarjeva založba, Ljubljana, Russkij jazyk, Moskva 1990
- Janko Pretnar, Rusko-slovenski slovar, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1986
- С. И. Ожегов, Н.Ю. Шведова, Толковый словарь русского языка, "АЗЪ", Москва 1995
- Rusko hrvatski ili srpski frazeološki rječnik, 1. i 2. svezak, u redakciji Antice Menac, IRO Školska knjiga, Zagreb 1979
- Русские пословицы, поговорки и крылатые выражения, Лингвострановедческий словарь, Русский язык, Москва 1980

Literarna berila

- Aleksander Skaza, Ruska književnost za gimnazije, DZS, Ljubljana 1966

Časopisi in revije

- Огонёк, еженедельный журнал
- Давай, ежемесечник на руском языке, ELI,

Viri za izdelavo učnega načrta

- Učni načrt za gimnazije, januar 1998, Predmetna kurikularna komisija za ruščino
- Učni načrt za nemščino kot izbirni predmet v devetletni osnovni šoli, 1998, Predmetna kurikularna komisija za nemščino